

เธอคือแรงบันดาลใจ

โคกิต สิริพิพันธ์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

แสงอาทิตย์ของเช้าวันใหม่ส่องผ่านช่องประตูเข้ามาในห้องนอนเล็ก ๆ ของฉัน เสียงนกร้องขับขานเจื้อยแจ้วจากหน้าบ้านดังเข้ามาถึงในห้อง จนทำให้จิตใจได้กระชุ่มกระชวยเบิกบานต้อนรับเช้าวันใหม่ วันนี้ วันศุกร์แล้วสินะ ฉันรีบลุกขึ้นจากที่นอน อาบน้ำแต่งตัวทะมัดทะแมงก่อนจะสวมเสื้อกาวน์ปกตราสภาเภสัชกรรม แล้วเดินออกไปตามกลิ่นอาหารที่หอมอบอวลไปทั่วบ้าน

“แม่จ๊ะ วันนี้ลูกออกตรวจร้านชำที่อำเภอ ศรีสาครนะจ๊ะ” แม่หยุดชะงักจากการสาละวอนคนแกงในหม้อแล้วหันมามองหน้าฉัน

“ไม่ไปได้ไหมลูก ช่วงนี้ทั้งระเบิด ทั้งยิงกันอยู่ทุกวัน” นี่คือการร้องขอจากแม่ ที่ดังก้องในใจทุกครั้งก่อนลงทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชน แต่คำตอบที่แม่มักจะได้รับเสมอ คือ การวิ่งเข้าไปหอมแก้มแม่พอดใหญ่ แล้วรีบขับรถออกจากบ้านไปทำงานอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ฉันเห็นจนชินตาตลอดเส้นทางที่ขับรถจากบ้านไปทำงาน คือ ด้านตรวจที่กั้นด้วยเหล็กซี่ แต่มีสีแดงสลักขาววางขวางเป็นแนวซิกแซกอยู่กลางถนน บังเกอร์สี่เหลี่ยมสูงแซมด้วยกระดาดหลายวงจรมถนนเป็นระยะ ๆ บางช่วงเห็นรถถังคันสูงใหญ่มีทหารหนุ่มยืนตัวตรงถือปืนอยู่บนรถมองเห็นแต่ไกล บ้างก็มีทหารสวมชุดสีเขียวแก่เดินลาดตระเวนเรียงแถวอย่างเป็นระเบียบอยู่สองข้างถนน เสมือนว่าเป็นดินแดนแห่งสงคราม เมื่อถึงที่ทำงานฉันและน้องในทีมอีกสองคน รีบคว้ากระเป๋าที่เต็มไปด้วยอุปกรณ์ตรวจร้านชำแล้วขึ้นรถตู้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอย่างรวดเร็ว รถตู้ของเราค่อยๆ ขับผ่านพื้นที่สีเขียวเต็มไปด้วยต้นไม้สูงใหญ่ขึ้นหนาแน่นจนกลายเป็นป่าที่บดตลอดสองข้างทาง สลับกับด่านตรวจให้รถของเราต้องขับซิกแซกชะลอความเร็วเป็นระยะ ๆ บางช่วงเราก็ผ่านชาวบ้านสวมผ้าคลุม บ้างก็สวมหมวกกะปิเยาะนุ่งผ้าโสร่งสีเขียวขับมอเตอร์ไซด์สวนกับเรา แต่บางช่วงมีเพียงรถตู้ของเราแล่นอยู่เพียงลำพังบนถนนสี่เทาที่เงียบสงบ

เวลาผ่านไปเกือบสองชั่วโมง เราเดินทางมาถึงอำเภอศรีสาคร “ทำไมถึงได้เงียบขนาดนี้” เสียงลูกทีมถามขึ้นมาดังลั่นรถ เมื่อเห็นร้านค้าเปิดเพียงไม่กี่ร้าน นานๆ ครั้งเราถึงจะเห็นรถขับผ่าน เอ๊ะ..หรือเพราะวันนี้จะเป็นวันศุกร์ ชาวบ้านคงจะหยุดประกอบศาสนกิจกัน ฉันได้แต่ถามและตอบคำถามในใจของตัวเอง ก่อนที่จะบอกว่า “ไปปรับพียาให้นำตรวจกันเถอะ” ทันใดนั่นเอง ทุกสายตามองตรงมาที่ฉันโดยไม่ได้นัดหมายแล้ว แววดตาเหล่านั้นก็ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นความเศร้าหมอง เหมือนท้องฟ้าได้ค่อย ๆ กลายเป็นสีเทา ในทันทีที่ฉันพูดถึงพียาผู้จากไป

สาวผิวเหลืองหน้าตาคนขำขันตาอ่อนโยนวัยยี่สิบเก้าปี นามว่า พียา (นามสมมติ) เธอเป็นนักวิชาการสาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานคุ้มครองผู้บริโภคอำเภอศรีสาคร เธอเคยบอกกับฉันว่า ถึงแม้บ้านเราจะมีสถานการณ์เกิดขึ้นทุกวัน แต่เธอจะไม่ไปไหน เพราะอยากจะดูแลให้คนศรีสาครมีของกินของใช้ที่ปลอดภัย เธอจึงมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคระดับอำเภออย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะต้องลงไปทำงานในพื้นที่สีแดงหรือพื้นที่เสี่ยงภัยมากแค่ไหน เธอก็ไม่เคยปฏิเสธหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับการเป็นคนจิตใจดี มีกิริยาสุภาพ สายตาอ่อนโยนและวาจาที่ไพเราะ ทำให้เธอเป็นที่รักของผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และมีครอบครัวที่น่ารักกับหนุ่มรูปหล่ออนาคตไกลยศร้อยตำรวจตรี จนตั้งครรภ์ลูกน้อยคนแรกได้อายุครรภ์เพียงสองเดือน

บั้ง..เสียงปั้งดังลั่นสนั่นหวั่นไหว ลั่นเสียง
ปั้ง..ไร้ซึ่งเงาของคนร้าย เหลือไว้เพียงศพหญิงสาว
ตั้งครรภ์นอนท่ามกลางกองเลือดสีแดงกร่ำอยู่เพียง
ลำพัง หน้าเพิงไม้เก่า ๆ ที่แขวนเสื้อผ้ามือสองเรียง
รายในตลาดนัดหน้าโรงพยาบาลศรีสาคร สองวันหลัง
เสร็จสิ้นงานฉาปนกิจศพ ในเวลาหลังเลิกงาน ขณะที่
ฉันและพี่เภสัชกำลังคุยกันถึงเรื่องการจากไปของพี่ยา
อยู่ที่ห้องทำงาน ทันใดนั้นเองก็มีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น
พี่เภสัชรีบลุกขึ้นไปรับโทรศัพท์ ลั่นเสียง “คะ” ก่อนวางสาย
สีหน้าพี่ค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นความสงสัยขึ้นมาทันที
ทันใดนั้นเองชายหนุ่มสวมชุดกาเกี๋ยงเข้ามาสองคน
เดินตรงมุ่งหน้าเข้ามาหาเราสองคน ก่อนที่จะกล่าวว่า
“ผมขอคุยกับผู้รับผิดชอบงานอาหารที่เคย
ลงไปตรวจสอบสถานที่เพื่อออกเลข อย. ร่วมกับ จนท.
สาธารณสุขที่เสียชีวิตครับ”

พี่เภสัชเดินนำทางชายสองคนไปยังห้องเล็ก ๆ
อีกห้องหนึ่งถัดออกไป เพื่อสนทนากันอย่างเป็นส่วนตัว
ปล่อยให้ฉันไว้อยู่กับความสงสัยเพียงลำพัง เวลาผ่านไป
เกือบสองชั่วโมง ตำรวจทั้งสองกล่าวขอบคุณก่อนที่จะ
เดินออกจากสำนักงาน พี่เภสัชเดินตรงเข้ามาหาฉัน
ก่อนที่จะบอกว่า

“ตำรวจสันนิษฐานว่า การไม่ออกเลข อย.
ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
เสียชีวิตของพี่ยาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในอำเภอ”
ทันใดนั้นเองบรรยากาศในห้องเต็มไปด้วยความเงียบสงบ

ความมืดปกคลุมทันที เราสองคนไร้ซึ่งบทสนทนาใด ๆ
มีเพียงสิ่งที่ฉันครุ่นคิดว่า

“นี่งานที่เรากำลังทำอยู่ เสียงขนาดนี้เขี้ยว
หรือ...และเราจะทำงานอย่างไรต่อไป” เราสองคน
ค่อย ๆ เข้ามากุมมือกันไว้แน่นโดยไม่ได้นัดหมาย
ก่อนที่จะรีบแยกย้ายกลับบ้านกันอย่างรวดเร็ว

แต่เราทั้งสอง ต่างรับรู้ได้ว่า ไม่ว่าจะเราอยู่ที่ไหน
แม้จะกลับไปที่บ้านหรืออยู่ที่ทำงาน ความรู้สึกหดหู่
กังวลใจนั้น ยังคงติดอยู่ในใจทุกวันเวลา เราารู้สึกกลัว
การต้องออกพื้นที่ กลัวการดำเนินคดีผู้ประกอบการ
ในพื้นที่ ความรู้สึกนี้ติดอยู่ในใจของเรานานเป็นเวลา
หลายเดือน จนเมื่อเวลาผ่านไปทุก ๆ วันกับที่ทำงาน
แห่งเดิม ฉันได้กลับมาทบทวน ย้อนคิดถึงคำพูดของ
พี่ยาในวันนั้นที่เราได้คุยกัน มันทำให้ฉันได้คำตอบกับ
ตัวเองว่า งานคุ้มครองผู้บริโภคเป็นงานที่ฉันรัก ทำให้
ฉันมีความสุข ภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้ทำบุญจากการดูแล
คนในครอบครัว คนในบ้านเราให้ได้บริโภคสิ่งที่ปลอดภัย
คงไม่แตกต่างกับพี่ยา ที่ยังคงยืนหยัดทำงานบนแผ่นดิน
สามจังหวัดชายแดนใต้แห่งนี้ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น
เพราะคงไม่มีใครที่จะหนีรอดจากความตายไปได้
ไม่ว่าการจากไปของพี่ยาจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
ปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคหรือไม่ แต่ความมุ่งมั่น
ตั้งใจและอุดมการณ์ในการทำงานของเธอ จะเป็นแรงบันดาลใจ
กับเราคนทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ตลอดไป